

Дмитро ПАВЛИЧКО —

поет-перекладач, літературний критик , громадсько-політичний діяч, дипломат,

Посол України в Республіці Польща (1999 – 2002 р.р.),

лауреат Національної премії ім. Т.Г. Шевченка, Герой України

День № 234-236, четвер-субота 28-30 грудня 2017

Пошта «Дня»

РЕЗОНАНС

Шановна редакції газети «День»!

У числах 118 грудня вашої газети опублікована лекція Дмитра Павличка «Український патріотизм Юліуша Словацького», яка надзвичайно актуальна в сучасних польсько-українських відносинах. В історії наших народів є спільні вороги, спільні друзі та спільні гени. Таким є польський поет-романтик Юліуш Словацький, який народився 1809 р. у Кременці (Тернопільська обл.). Повітовий Кременець, як і вся половина Польщі, після третього поділу Речі Посполитої увійшов до складу Російської імперії. У мальовничому місті, осяяному духом легенд, давньої історії, військової звитяги, — центрі культури і науки краю, Юліуш брав у себе українські народні думи, пісні, звичаї та обряди. Тут у нього зароджуються поетичні адбності та український патріотизм, про який так переконливо пише Дмитро Павличко.

Тут збереглося багато пам'яток історії та архітектури цих часів. У комплексі будівель сучасного колегіуму було засновано Вищу Волинську гімназію, в якій деякий час навчався Юліуш і викладав польську словесність його батько — Едвард Словацький. Зберігся родинний будинок Словацьких, де розташований єдиний на дві країни музей Поета. Кременчани зберегли надзвичайні пам'ятники на могилі матері Юліуша — Софії.

Мабуть, так трапилося, що в числі газети за від 8 грудня опублікована також стаття «Непрочитаний український Гомер» — теж про Кременець, бо ж Улас Самчук із 1921-го до 1927 року навчався у приватній українській гімназії. Під час німецької окупації 1941 — 1943 рр. він, як редактор газети «Волиня», часто відвідував своє рідне село Тилинку та Кременець. Кілька його патріотичних статей було надруковано в газеті «Кременецький вісник».

Улас Самчук, як і Ю. Словацький, у своїх творах, особливо в автобіографічному романі «Юність Василя Шеремети», згадує про Кременець. Юліуш Словацький та Улас Самчук (1905 р. нар.) жили в різних епохах, але їм обом довелося залишити свою батьківщину через російську експансію.

Словацький після поразки Варшавського повстання 1830 — 1831 рр. вимушений був емігрувати. Помер 1849 р. у Парижі, його поховали на кладовищі Монмартр. Вдачі нащадки після відновлення Речі Посполитої Польської перепочивали прах Словацького у Красківському замку Вавель, поряд із саркофагом Адама Міцкевича. Там міститься урна із землею з могилі матері, котра пережила сина на шість років.

Мирослав Ярій вручає примірники «Дня» директору музею Юліуша Словацького Тамарі Сеніній

Кременець Юліуша Словацького та Уласа Самчука

Дякуємо «Дню» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю

Улас Самчук, передбачаючи, що чекає на нього після приходу додому «совітів», переїжджає до Західної Німеччини, перебуває в таборі для переміщених осіб до 1946 р. Вийшов у Канаду, в якій його творче життя було досить плідним. Помер 1987 р., похований в Онтаріо. Імена Юліуша Словацького та Уласа Самчука увічнені в пам'ятниках, в назвах вулиць, музеїв Волині.

Активісти кременецької «Просвіти», колектив Тилиняського літературно-меморіального музею Уласа Самчука, директор Петро Панасюк вдячні редакції газети «День» за опубліковані матеріали про величні постаті нашого краю. Дякуємо професорці Ірині Руснак за справжній сюрприз паку.

Великим талантом Уласа Самчука — віднайдені та повернуті із забуття романи «Сонце із Заходу» та «Саботаж УВУ». Бажаємо їй здоров'я, адали пошуків та творчих успіхів. А ми чекаємо на п'яту цих книжок, чекаємо, що Улас знову в ідеї наше довілля «на білому чи чорному коні».

Примірники «Дня» №№ 217-218 за 1-2 грудня і 222-223 за 8-9 грудня ц. р. я передав директору музею Юліуша Словацького Тамарі Сеніній (на фото).

Мирослав ЯРІЙ, член Кременецького РО «Просвіта» ім. Т. Шевченка

